

REFERAT

Forum:	<i>Møte i Arbeidsgruppe for avlsteknikk (Zootechnics)</i>
Sted og tid:	Webex dato 28.11.2024
Deltaker og referent:	Fredrik W. Andersen
Møtets formål:	Diskutere nytt regelverk og endring av regelverk innen husdyravl, samt å informere om aktuelle saker innen fagområdet.
Møteleder:	Ewa Camara
Neste møte:	November/desember 2025
Informasjon om møteform	Dette møtet er organisert som en arbeidsgruppe. Framtidige møter vil arrangeres som stående komite (PAFF) dersom det foreligger forslag til regelverksendringer eller votering over slike endringer.

Sammendrag av diskusjoner og avgjørelser

Saker	Tema	Konklusjoner og merknader
1	Offentlig kontroll og andre offentlige aktiviteter relatert til bestemmelser i husdyravlsforordningen	<p>KOM gjennomgikk bestemmelsene om offentlig kontroll i husdyravlsforordningen. Publisering av lister over kompetent myndighet for området. Kriterier for frekvens og gjennomføring av offentlig kontroll og andre aktiviteter innen husdyravlsområdet.</p> <p><u>Spania:</u> Bestemmelsene om offentlig kontroll er med på å forbedre regelverksetterlevelsen hos avslag og forbedre avlsprogram. Bruker informasjon fra disse kontrollene til offentlig kontroll på andre områder. Har register over alle avslag med tilhørende oppdrettere. Kategorisert oppdrettere etter risiko og gjennomfører offentlig kontroll med en frekvens basert på dette. Overordnet skal 10 % av avslagene kontrolleres hvert år. Resultatene viser forbedring både hos avslag og oppdrettere.</p> <p><u>Tsjekkia:</u> Gjennomfører offentlige kontroller av avslag og oppdrettere, har ikke opplevd noen utfordringer. Informasjon om offentlige kontroller og resultater publiseres på nettsidene.</p> <p><u>Nederland:</u> Opplever at avvikene ofte er et resultat av uvitenhet om bestemmelsene. Det er vanligvis høy vilje til å etterleve regelverket og lukke avvik, derfor ikke nødvendig med sanksjoner. Har fokusert på å informere om bestemmelsene, spesielt fokus på rettighetene og prosedyrer for konfliktløsning i avslagene. Opptatt av å ha god og jevnlig kontakt med avslagene.</p>

2	Informasjon fra EUs referansesenter for prestasjonstesting og genetisk evaluering av storfe	<p>EURC for prestasjonstesting og genetisk evaluering av storfe (Interbull) holdt en presentasjon om aktivitetene for senteret. Fokuserer på raser med størst økonomisk betydning. Internasjonal utbredelse, 34 land og 5 kontinenter. Ulike egenskaper viktige for melk (produksjon, kalving, fruktbarhet, jurhelse, levetid og gjennomførbarhet) og kjøtt (avvenningsvekt, fødselsvekt, fettprosent og tilvekst). Kvalitetssikrede metoder for genetisk evaluering og utregning av avlsverdi. Viktig med kvalitetssikring og validering av data som registreres slik at analyseresultatene blir best mulig. Utvikling i avlsarbeidet medfører behov for justeringer f.eks. det benyttes flere okser, men over kortere tid. Når det gjelder kjøttfe er utfordringene ofte relatert til små populasjoner og mindre andel kunstig inseminering.</p> <p>PREP-database samler alle data der alle avlslag laster opp data. Alle data er tilgjengelige på nett for alle avlslag. Kan ta ut ulike analyser og generere ulike rapporter.</p> <p>Senteret ønsker mer data fra nasjonale genetiske evalueringssentere.</p> <p>Et MS forteller at flere oppdrettere ikke ønsker å gjennomføre prestasjonstesting, men kun basere avlsarbeidet på genomisk evaluering. Det vil allikevel være behov for noe prestasjonstesting, men det kan være vanskelig å motivere til dette. AMS gjør dette enklere for melkeraser, men utfordringen her er at data ikke nødvendigvis er sammenliknbare.</p> <p>Et MS spurte om man ikke også burde fokusere på miljømessige egenskaper (drivhusgasser mm.) og ikke bare økonomiske egenskaper. Interbull svarer at dette vurderes, databasen er satt opp med muligheter for utvidelse. Det ble også spurt om hvordan markedsføre Interbull og tjenestene de tilbyr for oppdrettere og avlslag. En strategi er å bruke myndighetene som har oversikt over avlslagene, men Interbull er åpne for andre tilnærminger.</p>
3	Informasjon fra EUs referansesenter for utrydningstruede raser og deres genetiske mangfold	<p>EURC for utrydningstruede raser holdt en presentasjon om aktivitetene til senteret. Senteret skal jobbe for harmonisering av metoder for å bevare utrydningstruede raser og ivareta genetisk mangfold innen disse rasene.</p> <p>Samarbeid mellom avlsorganisasjoner. Egen nettside med informasjon og kontaktinformasjon. Fokus på innavl.</p> <p>Metoder for å bevare utrydningstruede raser. Spørreundersøkelse om hvordan ulike land gjennomfører bestemmelser om avl for utrydningstruede raser, sendt til myndigheter og avlsorganisasjoner. Resultatene viser at de fleste land har bevaring av rasen har høyest prioritet og deretter forbedring av rasen. Ca 40-50 % opplevde utfordringer med gjennomføring av bestemmelser i avlsprogram. Ca 60 % benyttet unntak i avlsprogram for utrydningstruede raser. FAO har utarbeidet kriterier for utrydningstruethet, de fleste land benytter denne, men enkelte har utviklet egne kriterier. Internasjonal definisjon av rasebetegnelse benyttes hyppigst. Mange mangler ressurser for å kunne følge opp alle bestemmelser om bevaring av utrydningstruede raser.</p>

		<p>Videre skal senteret utvikle harmoniserte metoder for å bevare utrydningstruede raser, dette jobbes det med. Det skal også lages retningslinjer for avlsprogrammer og et teknisk verktøy for dette.</p> <p>Senteret har sett på risiko for utryddningstruethet og estimat for populasjonsstørrelse i forbindelse med dette. En populasjonsdifferens indeks er et mål på hvor ulike to populasjoner er og gir en indikasjon på når populasjonene er relatert og om de skal defineres som ulike raser eller samme rase.</p> <p>Bruk av genbanker som et verktøy for å ivareta raser er også evaluert. Det er utredet hvilke unntak som kan benyttes i dyrehelsereguleringen for å kunne bruke genbanker mer effektivt for utrydningstruede raser.</p> <p>Det planlegges flere seminarer og kurs innen området for ulike målgrupper.</p> <p>Et MS spurte om senteret har sett på agro-biodiversitet og biodiversitet, blant annet for bruk av lokale raser for å forbedre i bevaringsprosjekter, dette anbefales av FAO, men det mangler data som kan brukes som argumenter. Senteret har ikke sett direkte på dette men vil jobbe videre med det, selv om det ligger litt utenfor mandatet.</p>
4	<p>Eventuelt</p> <ul style="list-style-type: none"> Bestemmelser om identifisering av hest av avslag i et annet MS 	<p>KOM informerte om bestemmelsene for identifikasjon av hest ved et avslag som er lokalisert i et annet MS enn der hesten fødes. Forutsetter utvidelse av geografisk virkeområde for avslaget.</p> <p>Mikrochippen skal inneholde landskoden til landet der hesten er født. Mikrochippen skal injiseres på anlegget der hesten er født. Dette betyr at mikrochippen må stamme fra landet der hesten er født og injiseres av personell som har tillatelse for dette i gjeldende land. Den skal allikevel inneholde koden til avslaget som utsteder hestepasset. Krever et samarbeid mellom ulike land.</p> <p>Hestepasset som utstedes i et annet MS, skal sendes til myndighetene eller passutsteder i fødelandet til hesten som etter registrering av data videresender passet til hesteeier.</p> <p>En hest med passutsteder i et annet MS skal ha et utenlandsk hestepass og en mikrochip med landskode til fødelandet og øvrig kode til passutsteder.</p> <p>Flere MS opplever utfordringer med mikrochip i disse tilfellene. Mange opplever at det sendes en identifikasjonspakke til hesteeier som inneholder mikrochip med landskode til landet der avslaget er – dette medfører feil landskode i mikrochippen. Et MS opplever problemer med forsendelse av hestepasset grunnet ulike organer og ulike systemer for oppdeling av myndigheter i ulike land.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Bestemmelser om prosedyrer for avslag med blant annet konfliktløsning mellom oppdrettere	<p>KOM refererte til bestemmelsene i husdyravlsforordningen som omhandler hvilke prosedyrer avslagene skal ha (art. 14, vedlegg I (B) og art. 47). Om avslaget ikke klarer å løse konflikten selv, kontaktes myndighetene som etter bestemmelsene skal hjelpe til med å løse konflikten.</p> <p>KOM mottar enkelte klager fra oppdrettere, det er oftest enkelttilfeller ikke systematisk. Det omhandler ofte om disputer om inklusjon i avlsprogram. KOM kan i disse tilfellene ikke hjelpe, men henviser til avslag og myndighetene i landet.</p> <p>Flere MS tok ordet og gjengangeren var at de forsikrer seg om at prosedyrer for konfliktløsning er med i avlsplanene.</p>
--	--	--